

O R I Z O N T

Revistă
A
UNIUNII SCRITORILOR

SVAKODNEVNA

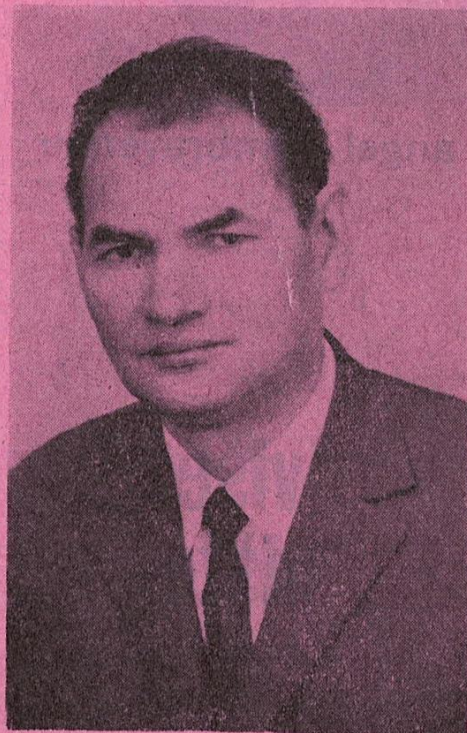
Čekamo, čekamo ...
Čekamo da se pupoljci preobliče, da se insekti
[spasavaju,
Čekamo na raskrsnici da zvoni zeleno zvono
[vaskrsenja,
Čekamo nevestu nepoznatih noći,
Sa minušama od skupocenih laži i svilom
[kukuruza,
Čekamo jednu morganačnu reč,
Jednu aluziju
S druge neke zemlje, s druge neke planete ...
Čekamo jedno podzemno sunce da uznemiri
Asfalt mraka.
Čekamo čekamo beskrajna popodneva
Da nas zamagle u boemskim kafanama.
Čekamo jednog glumca
Sa vratima širom otvorenim
Sa očišćenim pragom
Sa razbijenim čašama na stolu ...
Čekamo jednu razglednicu iz jednog
[velikodušnog raspusta sa Jupitera.
Čekamo kao neki posmatrači
Naše srce da zaigra,
Iznad morske pene
Kao jedna crvena riba,
Čekamo, čekamo,
Danima čekamo ...

PARABOLA

Tanušni pevač počeo je da skačue kao cvrčak
Oko katedrale.
Hor: Pisma izvanredna!
Skačue kao nekakav zeleni slon!
Odvažno!
Deset skakavaca došli su da skaču oko katedrale,
Deset ili jedanaest došli su da skaču kao zeleni
[slonovi.
Hor: Pisma izvanredna!
Pevač na trn se ubode.
Cvrčak po cvrčak svoja stopala u trnje stavi;
Al ne nađoše više trnja na poljani
I hor zanemi.
Nema više trnja:
Pevač u toranj se nastani
Izvuče rebro anđelu iz stare freske i stavi ga
[sebi na ranu.
Svi skakavci sumanuto krenuše ka tornju.
Zvonar nije više mogao da se dočepa velikog
[zvona,
Jer skakavci navališe.
Katedrala ostade visoka i pusta,
Sa probušenim freskama, sa svecima bez udova,
Sa skakavcima u tornju
Sa šišmišima na svećnjacima.

Izlečen,
Pevač nije više umeo da skače.
Na štućama je ulicama hodao.
Hor: Pisma izvanredna!
Proždrti su skakavci sve drveće u gradu.

Pevač zasađi cveće u prozore boje leda
I zasu parkove snegom.
Cvrčak po cvrčak se razbesni
Cvrčak po cvrčak odvažni igrači kriknuše zbog
[studení.
Hor: Pisma izvanredna!

aleksandru žebelianu

HAZARD

Poklonismo kontinente iz naših očiju
I pronađosmo nova prostranstva.
Besane noći,
Noći pepela
Sakupljali smo, devojko, u urne godina.

Tvoja je nežnost za ljubav bila predodređena!
Magnetizam zenica,
Ždral obrva,
Uglovi
I somot kože ...
Osmejni se, devojko moja,
Kao svete žene pokraj njiva!

Danas da te ne rastuže raspadanja
Nezrelih jutara,
Da te ne rastuži, ljubavi moja,
Krik nade koja se utapa
U vodi vremena,
Da te ne rastuži
Tvrđoglava srodnost krvi i zemlje
Osmejni se, devojko moja,
Moji prijatelji lik tvoj hteli bi da vide na papiru.

PINAKOTEKA

Pikaso li je to sanjao ženu plavu, melanholično
[uspavanu?

Ili misterioznu ženu, ženu sa
Vlatima i ustima od šibica
Vide li u snu dadaista Pikabija?

Rafaelova Madona opseda večnost u fresci
[hladnoj.

Eva sa toplim bedrima greši
Pružajući Adamu,
Umeslo jabuke,
Rumenilo jedne dojke ...

Pokreti i uzaludnosti na platnu,
Tela sa svojim snežnim namerama
Pružaju okamenjena uznemirenja
Nežnija od nimfe usnule na belini čuvstva.

Slike se pretvore u krv,
Enterijeri,
Platna se rasplamsavaju,
Sagorevaju u nama,
Venere kidaju okove velike pažnje.

PISMO ZA RASTANAK

Nismo imali smelosti da gorimo
Do kraja.
Žurni i čuljivi izabrali smo
Pepeo,
Pepeo sunčane strasti
Jedino taj pepeo
Koji nam se rasipa
Iz reči bez čula
Iz prstiju
Iz iluzija
Iz očnih kapaka.
Pepeo romantičan, fin, pun mučnine.
Jer lakše se pepeo penje
No plamene oštrice.
Osećamo se lagani
Sa neizmerenim pepelom
Kao da su nam pluća
I duše
Od pepela.

pesme

angel dumbraveanu

NEŠTO ZBOG ČEGA VREDI IZGUBITI JEDNU LAĐU

Približavali smo se i udaljavali kroz vazduh
[prepun soli
Kroz nordijsku samoću, zalutali međ opne mora.
Tvoje savijeno koleno uznemirilo mi je usne
Prepune hladnoće jesenje rose
Tvoja kosa nalik svežoj travi prelila se mirisava
[preko mog bića
I više nisam mogao da pođem, iako je lađa
Još uvek označavala svoju prisutnost na pučini.
[Nešto je tužno
U svemu ovome, rekao sam sebi. Spavao sam u
Medvedojoj koži dok su konji češali svoja leđa o
[ivicu ovog neba.
Nešto je tužno u svemu tome, pogotovu ovalna
Sisa usamljena u mreži mog disanja.
Sada sam već mogao biti daleko. Mornar
Ponovo je utopio svoju lulu u vodu. Noć ovu
Ču napuđati na vetrenjače, dok veličanstveno
Niče vođeni cvet u mulju i Zornjača u moru.
Veslač zvezda među vama hoda. Tvoje savijeno
Koleno u pravcu nepoznatog predstavlja čistoću
[ideje savijenog luka.
Lepa klopka je žena. Njena usta zaustavljaju se
[na mome ramenu
Više se ne čuje sirena magle što najavljuje
Mesečev izlazak ispod svog svoda. Sada sam
[mogao biti daleko.
Nešto tužno nazirem u čistoti ovog tela mladog
[delfina
Toplo uvijenog u snu mom. Nešto tužno postoji
[što te savladava.
Nešto što žrtvuje godine, ljubav i smrt,
Nešto zbog čega vredi izgubiti jednu lađu.

ČUDNE LADE OD MUZIKALNOG DRVETA

U jednom izduženom uglu, u južnim otkucajima
[sata
Još ofišao nisam. Nadvladavaju se vode sa
Belim zvucima u mojim žilcima kod Lukani
I žena je samo u snu došla
Prozor da mi otvori. Neko
U planinama boluje od snoviđenja
Šeta plamenom kroz šume preteći im
Žutilom. Ako me više
Niko ne zna, zašto udaram u
Zvona u ovoj tišini? Žena
Se neće vratiti a nebo nisam razbio
Kada je moja pesnica posedovala snagu kamena
I konji više nemaju krila. Ko
Če osloboditi moja čekanja, ako proroci
Pufluju za mojom zvezdom u pustinji
Gde mene nema? Doneću vam žita,
Rekoh, za vašu nevidljivu zemlju
I mreže s kojim ćemo ribe loviti iz mora
I muzikalno drvo za lađe, doneću. Možda je to
Kleiva devojke sa očima nestvarno zelenim.
Ali me glas od nikud povrafi:
Vračara je to koja gađa u zvezde i u davno
[nestale godine.
Sada kornjače čuvaju dalje
A proroci još ne stigoše. Neko
Boluje zbog jeseni, zbog iznenađenja
I zbog čudnih lađa od muzikalnog drveta.

više
ništa
o
meni
neće
znati

VETAR KOJI DONOSI KIŠU

Kada se budem vratio, ove čuljive stvari
Više ništa o meni neće znati. Gomila
Onih koji mi behu bliski prolaziće ulicama.
Sa osmehom zardalim od magle koju sami izdišu.
Izvestan vetar koji donosi kišu premosti ih s
[jednog mesta na drugo
I ko zna gde će oni izgubiti moje srce.
Iz velikih oktobarskih dana svetlo neprestano
[ozaruje
Zemlju nastanjenu u ljudima, dok se moje vage
Ljuljaju od neugašenih zvezda. Za vas sam doneo
Čisto žito i so i amforu punu vode,
Zbog vas sam sačuvao ovaj dobroćudni osmeh,
[za čas sastanka
I radost koju i tešku suzu mraka.
Mnogo vas manje ima, a postadoh stariji za jedan
[bol.
Kako ćete umeti da mi oprostite sumnju
Kojom ću vas ubuduće prepoznati jer vino gorko
Umesto suza isplakah. Toliko mi je samo ostalo
Za kraj ovog puta; konj sa kojim vas očekujem
I tuga zbog onih čiji lik zaboravih...

ISTOČNA PESMA

Noću, u mom istočnom snu nastane se
Žena i more... Kraj sasušenog drveća
Pijana se jedna lađa mirnoj obali otima.
Po pesku, kroz travu i vodu, usamljeno oblaci
[puze.
Nepoznatim krikovima galeb galeba doziva,
Krilima svojim pomahnitalo se vetar razmeće,
[šibajući
Metalne mreže nad svodom mora.

Čuteći, dolaziš ti, iz pravca nepoznatog
S haljinom koja ti obgrli bedra, s kosom
Prepunom algi i morske trave
Dok ti oči zelene, mir na licu tvom ne nađu —
Ta dva vrblija lista. Ničije tragove ne slediš.
Ispružena u podnožju raskošnog drveća
Osluškujesh mirna način na koji se gasi bes
Talasa prelomljenog nad bezbrižnošću zemlje.
Sasvim kasno dolazi konj mrakom protkan, tužno
[čekajući kraj tebe same.

Konj u more zagazi kada se Mesec pojavi,
Iz vode ga na obalu izvuče. Noga tvoja jedva
[mu sedef dotakne
I Mesec te nad valovima fada nosi, kroz
[ultramorsku noć
U mom istočnom snu gde nađoh sebe zatvorenika
Strašću tvojom prikovanog.

NEDOVRŠENA IGRA

Kada nestaje zimska mučnina i deliričan studeni
[vetar
Nećemo više tražiti da nas reka sačuva od
[svetlosti.
Ni od pesme koju šume pevaju. Amputiraćemo
[uveo granje
Dok nerodnu njivu drugim semenom ćemo
[oploditi.
U vreme dokolice pretvorilićemo se u lišće i
Tražiti jedni druge kroz drveće ili bilja
Naizmenično sakrivati da bi doznali kako se boja
Njihova menja kako se iznenada preporada.
Jesen i ptice zavolećemo zbog igre
Zbog njihove pesme ispevane nad vinogradima,
[melodično i bistro.
Kasno sasvim kasno čudiće nas kako su godine
[prošle...
Ja ću se razboleći zbog mora, poći ću tamo
Na jednoj lađi gde je klima blaža. Pisaću ti
Iz svake luke gde se usidrim. Ti
Češ me čekati brinući o cveću i uspomenama
I ukoliko se ne vratim priželjkivaću susret
U jednoj bezimenoj luci
Gde ćemo se ponovo pretvoriti
U drveće, u seme, u jednu igru nedovršenu.

damjan ureke

5 pesama

DEFINICIJA ZA TRAVU

Ključaju oblaci u gornjim kotlovima
Uskoro će naići na ivicu,
Zatim na oštar vazduh i na toplu tišinu,
Pomešaju se zamućeni kao jezici,
Senka jednog, svetlo je drugoga.
Koliko predviđene buke
Za jednu usamljenu kišu.
Kao da nestaju osovine i točkovi,
Kao da se nečija volja uništava,
Ključaju oblaci u gornjim kotlovima
Mi znamo kako da ih zamenimo
Kada se Sunce međ obalama pojavi
I kada zemlja preko noći biva obsednuta
Zelenim slavoljubljem.

TONEMO U DECEMBAR

Više na sebe ne ličimo
Posedujemo lišće i koncentrične talase,
Snaga nam više ne dopušta da vesla čvrsto u
[rukama držimo]

Tonemo u decembar,
U poslednjem godišnjem disanju.

Sa srcem kamenim, nekamenim,
Kako nas je život naučio,
Beležeci ponešto kraj reke,
Ljubav više darivali, nego dobijali.

Izvučem sebe iz ovog čudnog stanja
Šarenih likova
Ali još šarolikih želja
Izvučem sebe iz ovog
Nemogućeg stanja.

Kao da bih reku talasom osiromašio
Reku zbog koje
Tonem u decembar
Reku koja je svoje vode napustila
Kao što sam ja svoje zaboravio.

ZBOG LJUBAVI

Između ovde i tamo, postojim ja,
Između mene i vas, takođe ja.
Silaze planine iz samog boga
Na čistu zemlju.

Zbog ljubavi prihvaćaš rasipništvo leve ruke
Ulazak u goli zvuk očiju zatvorenih
Ne život, već suzu oplakujemo,
Zbog ljubavi kamenje spava u snu, svoje mesto
[menjajući.]

Zakasniti, zbog jedne izuzetne jeseni,
Pribrati u sećanju trezvene spomenike,
Zaboraviti ime jedno koje ovde prenoći
I čitav jedan kestenjasti grad.

Izlečiti granu koja se lažno njiše,
Razapeći biti u knjizi nekakvoj,
Naučiti pamtili kišu iz jedne tople države,
I tako redom.

Zbog ljubavi poći od kuće
Kroz maglu, po vodi, po sopstvenom ramenu,
Na liniji označenoj svetlošću u njenom biću,
I tako sve bliže i bliže!

PREDVEČERJE KOJE SE POVEĆAVA

Bez dana nedeljnog, bez dana subotnjeg
Bez svog nemira došao sam k tebi.
Ti, najuspelija od svega što gubim
I najsićušnija međ večnostima
Poverovala nisi da ljubiti ne mogu
Nadanja koja senke svoje oplakuju.
Dolazim bez dana nedeljnog,
Znaš me sa svim mojim udovima
Nijednu pašnjaču ne skrivam.
Međ dve obične svećiljke ja se gasim,
Dok predvečerje se ovo povećava.
Šta bi od svega ostalo? pitam se
Od praštanja velikih smetova?
Samo ruke, samo te ruke
Pomoću kojih evo me bliže, evo me dalje.
U suludom neredu u kome plamte suzdržanja,
U slatkom završetku jednog dozivanja,
Nad vrelim dahom jednog minulog dana,
Samo su te poznate ruke ostale.

Prisebnost ne gubi, bolu trenutačni!

andrej a. lilin

3

pesme

(KAZIVANJE ZA ION PILLATA)

Zanemi jer sve je potres jedan lagani
Zanemi i oslušku! Korak je to koji se može
[prepoznati].
U jednom kamenom svetu, u svetu koji stenje,
[gde se gruda napeto čuva,
Novi bogovi nastupaju uzbudljivo i melodično.

Otvaraj i čekaj. Pisma osvedočen je trenutak.
[I veštar
koji pokida lišće i voda duboka koja se u svoje
[krugove zatvara].
U kaminu zasvetleće žar i pepeo kao usne
Već čarobni ritam se gasi, odjek vode zanemi.
[rumene, kao žene svete
što u kuću zakoračiše osvetu da predskazuju.

KAMENA IGRA

Po kamenim pločama šetnja nam počinje
šetnja što liči na prastaru igru
meseca i zvezda
na zabavu i skok
na prazninu, na ispunjeni prostor
na igru prastaru
za gospodu i gospođe
povraćene bilju i izvajanjoj glini.

(Nevidljiva, znana, klizi ova pločica
kao svetlost kroz granje i jezero.)

Naša šetnja traje po nasmejanom suncu
po mesecu koji plače
po noći i danu
nad gubicima i dobitkom
nad odlascima i viđenjima
Šetamo se igramo se.

Bilje i glina kad bi postali
ne bi nam dosta bilo.
U beskrajnu Zatim
želja nam je da isirajemo
kao zidari koji su urezali u kamen
igru ovu između jedinke i sudbine
koju težimo da dobijemo, da bi na ploču zadnju
zakoračili, pored sunca i svetlosti.

Šetamo se kao zidari koji vladaju nad starim
[lepotama,
kao gospoda koja oponašaju zidare

igra jedna bolja igra jedna pravednija
igra sunca i meseca
igra vode i zemlje...

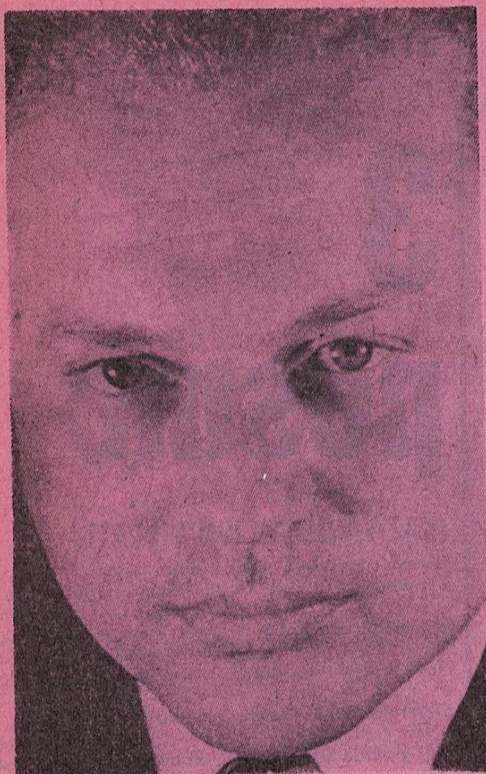
(Lepi plavi paunovi tužno dozivaju.
Drveće već teško diše pod lišćem uvelim i
[zelenim].
Topla neka svetlost trsku zaljulja...)

SNEŠKO BELIĆ

Svetlost je nadolazila kroz granje
lagano gasći svoj hod
dok se nije kao vreža uvila
nad trepavicama trezvenih očiju.
Minuti i časovi prolaze
na zenici od opala
u mnogostrukom ritmu.
Jedino ja još nisam zaigrao
u trenuiku odmerenom vremenom.
Ko se vrednotom merio?
Tren? Sa??

NOVAC

Nekoliko listova, još napisano zelenilo,
Jedno godišnje doba sedi u mojoj stolici
I ne otkriva me.
Rascvetala grana platiće jednoga dana.
Moć koja se menja uči se napamet.
Drveće umire suviše rano
I suviše ljudski.
Držim novčić na dlanu i grejem se njime
Kada sunce opali.
Igrajte se zimom, kamenje sretno
Dok lice vaše ne izbledi
Dok ću u vas verovati i u vaše vrole
Drveće ranoga doba umire
A novac tako jednostavno do naših ruku ne stiže!

sorin titel

jednog mraznog jutra

prevod
sa rumunskog:
slavko
almažan

Žene su čistile ulicu, osvetljenu sijalicama koje jedva žmirkaje sa jedne i sa druge strane. Pod ovim tužnim svetlom, nazirala se, s vremena na vreme, poneka pahuljica, od jednog do drugog električnog stuba. Žene su napredovale, jedna iza druge, čuteći, otromboljenih kapaka, snene, uvijene u crne i teške marame. „Ove noći dosta se snega nakupilo“, reče žena koja je predvodila kolonu. „Ovaj nas sneg ubija“, izusti ponovo ona. „Kada umrem, snegom će me pokriti“, reče jedna druga, a dobijao se utisak da su joj reči zastale za trenutak u vazduhu. „Napokon, malo je prestalo, i to je dobro, sigurno se stari umorio neprekidno bacajući ovaj sneg, verovatno nema šta drugo tamo gore da radi...“ Tako su govorile dok su išle indijanski raspoređene jedna iza druge. „Ako ovo potraje“, reče govorljiva žena, „zemlja će pobeleti, vode će nadoći, sve će potopiti...“ Šum metle priguši reči. „Ako bi sneg bio toliko debeo kao što mi kažemo, doveli bi vojsku...“, reče ponovo žena koja se nalazila na čelu kolone, dok je reka negde u mraku nestajala. Pri svetlosti, njihova lica su izgledala umorna. Žena koja se nalazila na čelu kolone pokušavala je da zaveže svoju maramu, ali primeći da joj ruke otkazuju poslušnost. Okrenu se drugoj i primeći da su se smrznule ruke i toj ženi. Sve su pokušavale da joj zavežu maramu, ali tek zadnoj to pođe za rukom. „Suviše si me jako stegla“, reče žena, „ne mogu glavu da pokrenem“. Zatim se razbesnila: „Stežeš kao luda!“ „Popustiću je“, reče ona i malo popusti maramu.

Jutro je svanjivalo, žene su se jasnije nazirale. One su napredovale jedna iza druge, u indijanskoj koloni, odstranjujući sneg ritmičkim pokretima ruku, dok bi zadnja iz ove čudne kolone neprekidno govorila. Niko je, međutim, ne bi slušao, bilo je rano jutro i kuće pored kojih su prolazile jedva su se nazirale.

Na kraju ulice su zastale da predahnu. Jedna poče priču, najverovatnije smešnu, jer su se smejale, ali zatvorenih ustiju. Odjednom kao da ih je san napuštao, što se moglo primećiti po usnama, ne po očima, jer su im oči i dalje bile tužne i umorne.

Još uvek je trajalo to jutro, zamoćano u posiveli sneg. Tišina je ispunjavala prostor, i one nesvesno postadoše kraljice tog mraznog jutra. Kada je ulica bila očišćena, zaustavile su se pred malim izlogom mesnog fotografa. Ličile su na lutke rađene neveštom rukom. U izlogu mladoženja i mlada su se okamenili, dok se trepavice, jako naglašene kreonom, zasvetliše, i osmeh ostade nepromenjen na njihovom licu. Žive oči žena posmatrale su okruglim pogledom. Jasno se videlo da je mladoženja visok i vitak i da pomalo izgleda tupo. Pogledi žena postajali su manje strogi, pred njima su bili samo mladoženja i mlada i gomila gimnazijalaca. Svaka bi kazala poneku reč, smejale bi se, šalile, i najzad su ponovo krenule sa svojim crnim meflama pod pazuhom.

„Tako bih popila jedno pivo da se smirim“, rekla je jedna „Osećam nešto u stomaku“, reče druga žena, „moja snaja je ove nedelje klala svinje i od tada se ne osećam baš najbolje“.

Napokon, i na drugom kraju ulice su očistile sneg i pošle dalje sa meflama pod pazuhom, gegajući se. Išle su prema školi, smejale se, jutarnja svežina ih je oraspoložavala. Stigle su pred školsku zgradu, skupile se u krug i ponovo zapodele priču. „Idi kod zubara ako te zub boli“, rekla je jedna. „Tako se i meni desilo prošle godine, mislila sam da ću umreti, već su me moji počeli oplakivati“. „Bojim se jako zubara, pre bih rodila dete, nego...“ „Rađala bi ti đavola kad si stara“, rekla je druga.

Zatim su nestale iza nekakvih vrata u dugačkom, mračnom hodniku.

Sada su tamo u praznoj dvorani sa prašnjavim prozorima; to je nova opštinska zgrada. Sele su u krug oko tople peći, grejale se, pružajući svoje smrznute dlanove prema vatri. Sedele su u krugu kao da su u nekom čudnom kolu, a u isto vreme njihove teške i mokre marame sušile su se na klupi pokraj peći. „Mojoj snaji počeli su da padaju zubi“, reče jedna žena. „Doktor kaže da su joj posle porođaja desni popustile i da su joj neophodni vitamini. Pije neke pilule i jede mrkvu.“

Iznenada su rešile da krenu. Nevoljno su napuštale toplu peć. „Ako su gaće debele i vunene, dobre su“, reče žena. Stigle su do jedne konfekcijske radnje i svaka je kupila po nekoliko pari gaća od flanela.

Stigle su do parka u centru. „Ovo je bezvredno što radimo“, reče jedna. „Mi čistimo, a sneg neprestano raste; kao da nosimo vodu u situ.“ U parku su se videle jele pod snegom. Čistile su sneg sa stepeništa i gledale spomenike heroja koji su se nepomično odmarali pod snežnim pokrivačem. „Jadnici, mora da im je jako hladno“, rekle su.

(Odlomak iz romana)